

Stjórn Frásagnarinnar: Samtímis Hasbara, Stafræn Propaganda og Vísindaleg Kenning Um Skynjun í Israel-Palestínu Deilunni

Í nútíma deilum er upplýsingar ekki lengur bakgrunnur stríðsins – þær *eru* stríðið. Myndir, orð, hashtag og algoritmar virka nú sem vopn jafnvel sem sprengjur og kúlur. Vígvellirinn er ekki bara Gaza, Vesturströndin eða salir Sameinuðu þjóðanna – hann er líka skjá símanns þíns, fréttastraninn þinn og tilfinningalegar viðbrögðin þín. Bardaginn er ekki bara um landsvæði, heldur um **sannleikann, minninguna** og **siðferðilega skynjun**. Og á þessum vettvangi hefur ísraelski propaganda kerfið – þekkt sem **Hasbara** – orðið eitt af þeim mestu frampróðu og árásargjarnustu frásagnaraðgerðum heimsins.

Heimilt þýtt sem „útskýring“, *Hasbara* leggur sig fram sem almenna utanríkisstefnuna: viðleitni til að „skýra“ ísraelskar aðgerðir alþjóðasamfélaginu. En í raunvirkni starfar það sem umfangsmesta, ríkisstuðtað sálfræðilega og stafræna áhrifaaðgerð. Markmið þess er ekki aðeins að sannfæra, heldur að **stjórna sögunni** – hver er séð sem fórnarlamb eða árásarmaður, lögmætur eða glæpamaður, mannlegur eða einnota.

Í síðustu tveimur árum, um mitt í ísraelsku árásinni á Gaza og alþjóðlegri uppgangi stafrænnar virkni, hefur Hasbara farið í nýtt stigi. Það er ekki lengur takmarkað við fréttatilkynningar eða ríkismiðla, heldur starfar það nú í gegnum **algoritma, áhrifamannaneti, dezinformasjonsherferðir og fyrirtækjauppbyggingu**. Pallar eins og **X (fyrrum Twitter)** og **TikTok**, sem áður voru ímynduð sem lýðræðislegir rými, eru orðin stafræn vígvelli þar sem sýnileiki þjáningar – og lögmæti viðnáms – er háð algoritmiskum eyðileggingu.

Samhliða, öflugir milljarðamæringar eins og **Larry Ellison**, sem nú hefur stóran áhrif á bæði TikTok og hefðbundna miðla í gegnum Oracle og Skydance/Paramount, innleiða hugvísisamræmi ofan frá niður. Röddir stuðningsmanna Palestínu eru æ meira þaggaðar, ekki bara ríkisstjórnarstöfun, heldur einnig **atvinnurekanda stefnum, algoritmiskum niðurrifi** og **sálfræðilegri aðlögun** sem er innbyggð í þeim pallum sem við notum til að skilja heiminn.

En þrátt fyrir allt heldur sannleikurinn viku.

Auglýsingar vitni, stafræn skjalasöfn og alþjóðleg vitund hafa byrjað að standast og brjóta Hasbara-blekkingu. Markmið þessara verka er að **skjalasöfn, blasa** og **búa** lesendur með verkfærum til að skilja og áskorun þann blekking – áður en hann verður veruleikanum sjálfum.

Þróun Hasbara – Frá Kalda Stríðs Stjórnámálum til Stafræns Ríkjis

„Hasbara“ (הסברה) þýðir bókstaflega „útskýring“ á hebresku. Á yfirborðinu gefur það til kynna skýringu eða almenna utanríkisstefnu – viðleitni Ísraels til að „útskýra sig“ heiminum. En Hasbara er ekki bara útskýrandi; það er **framsýnt, forvarandi og aðlögunarháttur**. Það er samræmdur propaaganda ramma sem er hannaður til að stjórna alþjóðlegum frásögnum um Ísrael, sérstaklega í samhengi við okkupation þess á Palestínu.

Ólíkt hefðbundnum almannatengslum er Hasbara **hernari og stofnað**, rætt í öryggisríkinu og æfð yfir pallum, tungum, og fræðigreinum. Það snýst ekki um að vinna umræðu – það snýst um að **skilgreina skilyrði veruleikans** áður en umræðan byrjar.

Upphaf: Frá Sionistrænni Fylgisemi til Ríkispropaaganda

Fræ Hasbara voru sáð löngu áður en Ísrael var stofnað árið 1948. Sionistrænar leiðtogar í upphafi 20. aldar þekktu mikilvægi þess að móta vestræna almenna skoðun. Persónur eins og Chaim Weizmann og Theodor Herzl voru ekki bara diplomatar heldur **frásagnarfrumkvöðlar**, sem unnu að því að sannfæra breska og bandaríska elítu um að sionismi væri nútímaleg, menningarleg framfara en ekki nýlendu.

Eftir stofnun ísraelska ríkisins tók Hasbara á sig formlegri hlutverk. Í kalda stríðinu ramuðu ísraelskir embættismenn ríkið sem frjálslyndan frelsismiðstað í óvini arabíska svæði, sem lýndu sig við bandarísk gildi og vestur-evrópskar hræðir við Sovét-áhrif.

Lykilfrummarkmið Hasbara innihéldu:

- Réttlæta **Nakba** (þvingað flutning yfir 700.000 Palestínnumanna árið 1948)
- Endurmerkjum okkupation Vesturstrandar, Gaza og Austur-Jerusalem árið 1967 sem „varnaraðgerð“
- Afvegaleiðingar gagnrýni frá hernaðar aðgerðum eins og 1982 Líbíu stríðinu og inniför Intifada

Í hverju þessara tímabila studdist Hasbara við **vestur-evrópska blöð, stjórnmalabandalög og gyðinga-diaspora stofnanir** til að auka ísraelsku útgáfuna af atburðum. Ísrael var lýst sem lítið, umleitt og siðferðilega yfirburða – þrátt fyrir yfirburða herstyrk.

Stofnun: Uppgangur Hasbara Skrifstofunnar

Á 7. og 8. áratugnum var Hasbara formlega stofnuð innan ísraelska ríkisins.

Utanríkisráðuneytið, Ráðuneytið fyrir Stjórnarmál og IDF talsmannaeiningar þróðu hvor sitt propaaganda vængur sem einblínda á alþjóðlega skoðun.

Lykilviðsmyndir innihéldu:

- Stofnun **Hasbara-deildar** innan utanríkisráðuneytisins
- Þjálfunarforrit fyrir ísraelske diplomata og hermenn á „narrative agni“
- Notkun **AIPAC** og tengdra lobbí til að samræma bandarísk miðla skilaboð
- Samstarf við PR-fyrirtæki, hugsuðatæknikjar og helstu bandarísk miðla

Þetta var ekki bara um að setja Ísrael í gott ljós – það var um að **gera palestínsku viðnámið ólöglegt**, endurramma gagnrýni sem gyðingahatur og hafa áhrif á stjórnmálaleg ákvarðanatöku í vestur-evrópskum höfuðborgum.

Hasbara Handbókin: Propaganda í Verki

Á 2000 árum færði Hasbara sig frá hefðbundinni diplomatiu inn í **massi-miðla áhrif og dezinformasjóns tækni**. Eitt lykilartefakt frá þessu tímabili er „**Hasbara Handbókin**“, leiðbeiningar sem voru víðtækt dreifðar meðal Ísrael stuðningsmanna í upphafi netsins.

Handbókin lýsir retorískum aðferðum eins og:

- **Stöðupunktsöfnun vs sannleikaleit:** Alltaf miða á að vinna rökrænuna, ekki útskýra málið
- **Tilfinningalegir áfræðingar:** Kalla fram ótta, sektarkennd og truflu (t.d. stöðugar tilvísanir til Helgmyndarinnar eða hryðjuverka)
- **Umstefning:** Þegar áskoruð á aðgerðir Ísraels, snúðu þér að Hamas, Íran eða gyðingahatri
- **Vantraust og ólöglegur:** Rækta sendiboðann, ekki skilaboðin – sérstaklega gagnrýnendur, blaðamenn og fræðimenn

Þessar aðferðir eru ekki takmarkaðar við ríkis leikendur. Þær eru nú dreifðar í gegnum **nemendahópa, diaspora stofnanir og net sjálfbóðaliða**, sem myndar alþjóðlegt her af stafrænum propaaganda.

Hasbara 2.0: Stafræna Snúningurinn

Raunveruleg umbreytingin kom á 2010 árum og hraðaðist á 2020 árum. Þegar hefðbundin miðla mistókst áhrifum og samfélagsmiðlar urðu ríkjandi, snéri Hasbara. Það byrjaði að einblína á **influencer herferðir, AI stjórnun, algrímmeining og rauntíma stafræna dezinformasíu**.

Lykilviðsmyndir eru:

- IDF „Talsmannaeining“ skapar veirula TikTok til að endurramma loftárásir sem hetjuskap
- Almennir „Hasbara stríðsmenn“ samræmdir á WhatsApp og Telegram til að massaskýra pro-palestínu færslur
- Ísraelski ríkisstjórninn fjármagnar **milljón dollara stafrænar herferðir** til að flæða pallar með pro-Ísrael efni, sérstaklega á tímabilum aukinnar ofbeldis
- 2019 ísraelsku ráðuneytis tilboð sem býður 3 milljón NIS fyrir leynilega samfélagsmiðla aðgerð gegn „delegitimation herferðum“

Þessir viðleitendur kulminuðu í því sem greinendur kalla **Hasbara 2.0** – propaaganda stjórnareign sem er aðlöguð pall tímans, þar sem **hraði, veirusýni og tilfinninga aðlögun** skipta meira máli en staðreyndir eða stefna.

Pallur sem Propaganda – Hvernig Hasbara Náði X (fyrrum Twitter)

Þegar Elon Musk keypti Twitter síðla 2022 og endurmerkt það sem **X**, fór pallurinn í nýja hugvísisstigi. Markaðsettur sem skjóli „orðfrjálsrar“, þróaðist X hratt í eitthvað mun partisan: **vígvollur fyrir ríkisstuddar upplýsingastríðs**, þar sem ísraelski Hasbara tæki fann frjósaman jarðveg til að auka skilaboðin sín, kæfa ósamræmi og móta almenna skynjun á Ísrael-Palestínu deilunni í rauntíma.

Þótt Twitter hafi lengi haft vandamál með hlutdrægni og ósamhverfni stjórnunar, táknar tímabil eftir Musk dramatíska aukningu í **ríkisstuddri náratíf verkfræði** – með ísraelsku ríkisstjórninni, IDF og tengdum netum sem nýta sig fullkomlega af breytingum pallarins, foringja samúð og óskýrleika algrím til að styrkja ríkjandi sjónarhorn.

Frá Pall til Proxy: Hvernig X Samræmdist Markmiðum Hasbara

Strax eftir **Hamas árásum 7. október 2023** og Ísraelsku árás á Gaza, fóru Hasbara aðgerðir í ofdrive. Samhliða var X **byggilega samræmdur** með þessum viðleitendum:

Algrím Hlutdrægni

- **Pro-Ísrael efni spratt í sýnileika**, oft með uppblásnum dreifingu þrátt fyrir lágmarksvirkni.
- **Pro-Palestína færslur grafst**, skuggabannaðar eða merktar sem „stuðningsmenn hryðjuverka“, jafnvel þegar birtar af blaðamönnum eða fræðimönnum.
- **Veftrend eins og #Gaza** hurfu dulúðlega frá sýnileikaverkfærum pallarins á tímabilum þungra sprengingu og borgaradóma í Gaza.

Staðfestingar frá Elon Musk

- Musk persónulega **auktu reikninga** þekktar fyrir að dreifa dezinformasiu eða mjög partisan pro-Ísrael efni.
- Hann plattaformði persónur með tengslum við ísraelskar áhrifanet, þar á meðal þær sem endurhnotuðu IDF skilaboð á mikilvægum her aðgerðum.
- Í mörgum tilfellum endurhnottaði Musk sjálfur Hasbara talandi punkta, endurrammaði Ísrael gagnrýni sem öryggisógn eða „öfgafullur propaaganda“.

Stefnubreytingar sem Hafa Í Vörðu Censorship

- „Samfélags athugasemdir“ eiginleiki, ætlaður að bæta við samhengi, var oft **notaður sem vopn til að veikja pro-Palestína raddir**.
- **Massa stöðvun** miðuðu á blaðamenn, listamenn og jafnvel lifendur sem birtu rauntíma myndir af atburðum í Gaza.

- Ósamræmi raddir voru oft merktar „dezinformasiu“ án kærue eða skýringar.

Saman mynduðu þessar uppbyggingarbreytingar það sem notendur byrjuðu að kalla „**Hasbara Feed**“ – manipulerad útgáfu af veruleikanum þar sem aðeins ein hlið af grimmri deilu var stöðugt sýnileg, og samúð við hina var algoritmískt niðurröfnuð.

Stafrænar Brigadir og Efni Flæði

Hrott Hasbara á X var aldrei einungis háð algrímum. Mannleg inngríp – **oft samræmd** – spilaði stórt hlutverk.

Stafrænar Brigadir:

- Sjálfboðaliðar og greiddir Hasbara influencer vinna í netum til að **massa-skýra pro-Palestína reikninga**.
- Þessi net **flæða athugasemdir** með handritum talandi punkta, trufla þræði með áreitni og sá dezinformasiu sem er erfitt að leiðrétta þegar það verður veirusýnt.

Flæði Strategíu:

- Á háprofíl augnablikum (t.d. sjúkrahús sprengingu, Sameinuðu þjóðir ályktun), er X **flætt** með pro-Ísrael infografikum, AI-öfugum efni eða tilfinninga aðlögunarmyndbandum sem lýsa IDF hermönnum sem ófúsir mannúðarmenn.
- Markmiðið er ekki bara yfirveðja – það er **magnsstjórnun**. Til að drukkna gagnrýninni færslum með hreinum metnun.

Þessi venja er studd af **ríkis samstarfi**. Ísraelska ríkisstjórnin hefur skjalgar investicíur í samfélagsmiðla propaaganda, þar á meðal:

- 145 milljón dollara almenna utanríkisstefnu herferð miðuð á vesturhlusta.
- 2019 tilboð sem býður milljónir sekels á stafrænum áhrifaaðgerðum.
- Netanyahu opinberlega viðurkenndar áætlur um að nota samfélagsmiðla sem „vopn“ í að móta bandaríska almenna skoðun.

Frásagnar Ramma: Frá Fórnarlambi til Siðferðilegrar Réttlætingar

X umbreyting í Hasbara aukinni hefur einnig fært **frásögnar ramma** deilunnar:

- **Ísrael er lýst sem eilífur fórnarlamb**, óháð hermis ósamhverfi eða borgaradóma sem það veldur.
- **Palestínnumenn eru stöðugt tengdir hryðjuverkum**, de-humanized í gegnum tungumál og sjónræn tákn, jafnvel þegar rætt er um börn eða sjúkrahús.
- **Byggð árás, okkupation og apartheid eru gerðar ósýnilegar** með því að endurramma hver aukning sem sjálfsprota varnaraðgerð.

Þessir ramma eru aukin í gegnum:

- **Blá merkis influencer** (oft greiddir) sem birta veirusýnt efni á sprengingu.

- **AI-öflað þræði** sem nota tilfinningalega sannfærandi tungumál og myndir til að viðhalda stuðningi við her aðgerðir.
- **Disinformasiu aðferðir**, eins og falslega tengja blaðamenn eða NGO við Hamas til að vantraust skýrslur þeirra.

Frá Stjórnun til Aðlögunar: Dauði Miðlungslaus Pallar

X er ekki lengur „bæjarstígur“. Það er **hernaðarleg upplýsingakerfi**, þar sem virkni er verkfræðilegt, sýnileiki er stjórnað og stjórnmalaleg ósamræmi er stjórnað bæði með kóða og þvingun.

Þetta setur hættulegt fordæmi – ekki bara fyrir Ísrael-Palestínu deiluna, heldur fyrir **alþjóðlega lýðræði og stafræn réttindi**. Þegar ein hlið af stríði nýtur fulls algorítmískrar verndar – og hin stendur frammi fyrir deboostingu, bönnum og smánun – er niðurstaðan ekki umræða. Það er **framleiddur samþykki**.

TikTok og Ellison Kenningin – Áhrif, Hugmyndakerfi og Pallur Nám

Á 2020 árum byrjum, **TikTok** varð öflugasta menningarlega og stjórnmalalega pallurinn fyrir Gen Z. Með yfir milljarði notenda globalt og yfir 150 milljónir í Bandaríkjunum einum, varð TikTok rými þar sem alþjóðlegar frásagnir voru ekki bara deilt – þær voru *fylgt*. Á tímum stríðs, uppreisnar eða óréttlætis þjónaði það sem fremsta vígslínan sjónrænna vitni: hratt, ófiltrað og tilfinningalega beint.

Þetta er nákvæmlega þessi hráa kraftur sem gerði TikTok að ógn – fyrir ríkisstjórnir, fyrirtæki og valdamikil náratíf stjórnareign eins og Hasbara.

Upphaflega einbeitti bandarískri skoðun á TikTok sig að **gagnagæslu og ótta við áhrif Kommúnistaflokks Kína**, vegna eignar kínverska tæknifyrrirgefandans **ByteDance**. Hins vegar árið 2025 var þessi áhyggja „leyst“ þegar 80% hlutdeild í Bandaríkjunum starfsemi TikTok var seld **samstæðu bandarískra fjárfesta**, með **Oracle** – undir forystu pro-Ísrael milljarðamæringar **Larry Ellison** – sem tók forystu í eftirliti með **algoritmanum og gagnainfrastruktúr TikTok**.

En það sem fylgdi var ekki endurheimt miðlungslausleika eða borgaraleg frelsi.

Í staðinn varð **TikTok annað armur ídeologískrar framkvæmdar**, sérstaklega samræmdur við **Íslensku ríkis hagsmuni**, bandarísku utanríkisstefnu frásagnir og milljarðamæringa menningarleg áhrif.

Kaup sem Skipti Einu Keisaraveldi Með Annari

Í september 2025, undir tvíhliða þrýstingi og gegnum Trump-tímans framkvæmdarstýringu, var bandarísk starfsemi TikTok raunverulega handtekin og afhent bandarískum tækni-elítu. **Oracle** Larry Ellison tók yfir gagnastjórnun og eftirlit með algoritmunum – ákvörðun sem var haldin hátíð af þjóðarbúnaðar örn og viðskiptamiðlum.

En meðskiptum kínverskrar ríkisáhrifa fyrir ídeologíska keisaravald Ellison, „depolitiseraði“ Bandaríkin TikTok ekki – það sneru bara **trúlofa pallarins**. Og sú trúlofa er ekki hlutlaus.

Ellison er ekki bara kaupsali. Hann er :

- **Hálsstöðugur stuðningsmaður Ísraels og IDF**
- **Aðal fjármagna** pro-Ísrael stjórn mála lobbí og hernámsáætlana
- Fjármála arkitekt bakvið sonar sinn yfirtöku á **Paramount Global**, sem felur í sér **CBS**, **Showtime** og breiðan skammt af bandarískum miðlum

Í stuttu máli, áhrif Ellison ná yfir :

- **Big Tech** (Oracle)
- **Samfélagsmiðlar** (TikTok, í gegnum Oracle innviði)
- **Aðalstraums miðlar** (Paramount/CBS)
- **Bandarísk stjórn mála** (aðal Trump gjafar, með tengslum við Marco Rubio, meðal annarra)

Hann mótar ekki bara upplýsingakerfið – hann **er eigandi**.

Ellison Kenningin: Ídeologísk Stjórnun sem Fyrirtækja Menning

Eftir Gaza stríð aukningu síðla 2023, byrjuðu innri skýrslur frá Oracle að koma upp. Þessar opinberuðu ógnvekjandi **fyrirtækja menningar skipti** undir áhrifum Ellison, sérstaklega þegar Oracle stöðutísku sig til að taka yfir TikTok starfsemi.

Lykilviðsmyndir innihéldu :

- Stjórnendur krefjast þess að „ást á Ísrael“ sé innbyggð í fyrirtækja menningu
- Starfsmenn sem lýstu áhyggjum af ísraelskum her aðgerðum **vísuð til fyrirtækja geðheilsu auðlinda**
- Pro-Palestína starfsmenn standa frammi fyrir **agavaleyndum þrýstingi** eða hefndum fyrir skoðanir sínar
- Opinber bréf frá tugum Oracle starfsmanna í byrjun 2025 sem mótmæla fyrirtækisins dýpstu tengslum við ísraelska her tækni og censorship aðgerðir

Þessar aðferðir endurspeglar ekki bara hlutdrægni – þær kalla fram **valdboðskerðingu**: hugmyndina um að brotun frá pro-Ísrael heimsýn sé einkenni óstöðugleika, ruglings eða ótrúleika.

Þetta kólnandi umhverfi var speglað af breytingum á TikTok sjálfu.

Censorship á TikTok: Hljóðlát, Markviss og Áhrifamikil

Síðan Oracle tók yfir TikTok algrím og innviði, hafa notendur skýrt frá ýmsum undirdráttaraðferðum sem hafa áhrif á pro-Palestína raddir :

Sýnileika Niðurskurður

- Færslur sem skjalga ísraelska loftárásir, borgaradóma eða vitni frá Gaza byrjuðu að fá **verulega lægri virkni** en áður en kaupin.
- Hashtag eins og **#FreePalestine** eða **#CeasefireNow** voru tímabundið þrengdir eða gerðir óleitar.
- Myndband merkt sem „gróft“ eða „villandi“ voru **fjarlægð eða takmarkað** – jafnvel þegar sannreynt eða birt af blaðamönnum.

Markviss Aðgerðir á Reikningum

- Þekktir Palestínu skaperar og virkismenn skýrðu frá **skuggabönnum**, reikningastöðvunum og innihaldsfjarlægingum án viðvörunar.
- Sannreynt reikningar sem deildu fréttum frá Gaza sáu **dreifingu sína lækka dramatískt**, sérstaklega á tímabilum virkrar sprengingu.

Propaganda Hækkun

- Pro-Ísrael efni, þar á meðal Hasbara-stíl infografíkum og influencer athugasemdum, var **sýndar meira áberandi** í For You straumum.
- Spónsorað færslur frá Ísrael ríkisstjórn tengdum herferðum voru **þvingaðar til bandaríks áhorfenda**, stundum ramuð sem menntunarlegar eða mannúðlegar.

Þessi **innihald ósamhverfi** endurspeglar svipaðar hreyfingar sem sést á X – en TikTok dreifing meðal **yngri notenda** gerir það sérstaklega hættulegt. Pallarinn er orðinn **ídeologískur grooming grund**, þar sem **valfrjáls sýnileiki** skilgreinir siðferðilegar mörk þess sem séð er sem eðlilegt, viðeigandi eða „rétt“.

Frá Algorítmískum Miðlungslausum til Ídeologískrar Stríðs

TikTok var áður séð sem pallur sem bauð underrepresented röddum – þar á meðal Palestínnumönnum – stað til að heyra. Það var svið fyrir :

- Grófum upptökum sprenginga
- Persónulegum vitni frá hernum landsvæðum
- Vísusýnni samstöðu hreyfingum sem umflúðu mainstream fréttabai

En undir Oracle og Ellison, er pallurinn ídeologískt tengdur skipting. Þetta er ekki bara um sýnileika – það er um **gildi kóðun** :

- Ísraelskir hermenn eru lýstir sem verndarmenn.
- Palestínnumenn eru lýstir – skýrt eða óbein – sem ógnir.
- Þjáning er algoritmískt umsjón til að favorisera einn tegund af sorg.

Þetta er **narratíf verkfræði á skala** – og framkvæmt undir skápum „innihaldsstjórnun“ og „vörumerkis öryggi“.

Ellison Miðlavalld: Sterking Nára Tíðindamúr

TikTok nán er bara einn hnútur í breiðari miðlafjölgunar stefnu Ellison. Í gegnum Skydance Media og yfirtöku á **Paramount Global** , stýrir Ellison fjölskyldan nú :

- CBS News
- Showtime
- Comedy Central
- Nickelodeon
- Paramount Pictures
- Alþjóðlegar streymingu pallar

Með Oracle og TikTok saman, ná áhrif Ellison yfir næstum **hvern helstu miðil upplýsinganeytingar**, frá barnamenntun til fyrirtækja gagnagrunna til veirusýnna video pallar.

Með djúpum stjórn mála tengslum og ídeologískri stífleika, þetta er ekki bara eign miðla – það er **narratíf monopolization**. Og það er notað til að hreinsa stríð, agavaleynd, ósamræmi, og skilgreina mörk leyfilegrar samúðar.

Hasbara Sálfræðilegir Áhrif – Algoritmar, Ótti og Myndun Almanns Tilhalds

Propaganda krafturinn er ekki bara í því sem það segir, heldur í því sem það gerir við **hugann**.

Samtímis Hasbara – langt frá kalda stríðs arfleifð – er **mjög þróuð sálfræðileg áhrifakerfi**. Það fer ekki lengur bara eftir stjórn ríkis miðla eða snúning fréttatilkynninga. Það lifir nú í **algoritnum**, **viðmótshönnun**, **bónus kerfum** og **samfélagslegum endurgjöf hringrásum**.

Stafræna tímanum Hasbara stefnir ekki bara á *sannfæra* – það stefnir á **þjálfu**. Til að móta almanns tilhald, mótun siðferðilegra endurvarpa, slípa ósamræmi og verkfræði samþykki skynjun.

Algoritmísk Verkfræði Tilhalds

Samfélagsmiðla pallar eru umsjón hvað notendur sjá í gegnum algoritmíska „strauma“ hannaðir til að hámarka virkni – en þessir algoritmar ákvarða líka hvaða tegund upplýsinga er **bónuð** eða **óseyf**. Hasbara aðgerðir nýta þetta með því að tryggja að **pro-Ísrael efni sé aukið** á meðan **pro-Palestína efni er deboasted** eða slípað.

Niðurstöðan er **tilfinningaleg þjálfun** :

- Efni sem **styður Ísrael náratíf** fær like, retweet og áhorf – veldur **dopamín höggum** fyrir notandann og styrkir þau hegðun.
- Efni gagnrýnandi Ísrael, óháð nákvæmni eða neyð, fær oft lítið eða enga virkni – leiðir til **pirringar, sjálfsgagnrýni og endanlegs afturhvarfs**.

Þetta myndar **bónus-straft hringrás** :

- **Virkni = rétt**
- **Þögn = skömm**

- Með tímanum aðlagast notendur ómeðvitað **sjálfskipti** til að samræmast efni sem virkar vel, ruglast **sýnileika fyrir sannleika**.

Gema Herbergjum og Framleidd Samþykki

Þegar pallar eins og X og TikTok auka einn hlið stjórnmála náratíf, skapa þeir **stafræn gema herbergjum** – umhverfi þar sem notendur eru endurtekinnlega utsattar fyrir þröngum sviðsmyndum, styrkja illusion **algildrar samþykktar**.

Þetta hefur djúpar sálfræðilegar afleiðingar :

- Samkvæmt **Asch samhæfni tilraunum** , menn hafa tilhneigingu til að taka upp hóp skoðanir – jafnvel þegar þær stríða við persónuleg trú – ef þeir finnst einir í ósamræmi.
- Þetta leiðir til **fjölmennings óvísðóms** : trúin að einkarekinn skoðanir séu rangar eða jaðar vegna þess að enginn annar virðist deila þeim.
- Í Ísrael-Palestínu samhengi þýðir þetta að **samúð við Palestínumenn er skynjuð sem hættuleg eða óeðlileg** , jafnvel meðal notenda sem finnst það samúð einka.

Niðurstöðan er ekki bara þögn – það er **innri röskun**. Vaxandi fjöldi notenda byrjar að **tifa traust á eigin siðferðislegum tilfinningum**.

Þögnar Spíral: Þagga með Einangrun

Þegar notendur sjá að pro-Palestína efni er refsótt – banni, lágum dreifingu, áreitni eða vinnuafleiðingum – læra þeir að **sjálfþagga**. Þetta er sérstaklega satt meðal :

- Nema hræddir við fræðilegar eða atvinnulegar afleiðingar
- Skapara hræddir við demonetization
- Pro-Ísrael fyrirtækja eins og Oracle starfsmenn sem hafa séð samstarfsmenn **vísað til geðheilsu auðlinda** fyrir ósamræmi

Þetta er í samræmi við **þögnar spíral kenningu** :

Fólk er minna líklegt til að tjá skoðun ef það óttast félagslega einangrun eða refsókn. Færri sem tala, sterkari er skynjunin að ósamræmi sé sjaldgæft – þannig styrkir það þögnina.

Þetta er **nákvæmlega umhverfið sem Hasbara miðar að skapa**.

Ósamræmis Patologization

Í síðustu árum hefur sálfræðileg þvingun farið yfir strauminn inn í vinnustað og samfélag. Skýrslur frá Oracle á 2023–2025 Gaza stríðinu opinbera djúpt ógnvekjandi mynstur :

- Starfsmenn gagnrýni á ísraelskum aðgerðum voru **vísað til geðheilsu stuðning** frekar en að taka þátt í efninu á umræddum áhyggjum.
- Stjórnendur kröfðust „ást á Ísrael“ sem hluti af fyrirtækja menningu – ramman ósamræmi sem **tilfinningalega óstöðugleika** eða **órökrænleika**.

- Í tækni- og miðla rýmum eru pro-Palestína skoðanir **patologized** , en stuðningur við Ísrael er **normalizeraður sem rökhæfur, borgaralegur og siðferðilegur**.

Þessi aðferð drógar úr autoríterum handbókum : siðferðis andstöðu sem **geðræna rugling** endurramma , meðhöndlun viðnáms ekki sem stjórnmála sjónarhorn en sem **sálfræðilega afvegaleið**.

Tilfinningaleg Þreyta og Burnout

Kannski algengasti sálfræðilegi áhrif samtímis Hasbara er **tilfinningaleg þreyta** :

- Notendur sem reyna að skjalga grimmdarverkin – sérstaklega í Gaza – lýsa tilfinningu eins og þeir séu „**öskra inn í tómið**.”
- Þrátt fyrir sönnun, eru færslur þeirra hunsaðar eða eyðilagðar.
- Margir lýsa vonlausu, kvíða eða afbrigðileika frá jafnaldra sem virðast ekki annt um.

Þetta leiðir til :

- **Stafrænna burnout** : Afturhvarf frá virkni vegna stöðugs tilfinningavinnu
- **Siðferðisleg brotthlutun** : Sálfræðileg fjarlægð frá truflu sem eftirmennsku
- **Samkenndar þreytu** : Doðið gagnvart þjáningu vegna ofuruppbygðs og skynjaðrar óhugsandi

Í endanum er þessi **sálfræðilega roðurun samstöðu** einn af mestu áhrifamiklu verkfærum Hasbara. Ekki gegnum censorship einn, heldur gegnum **þreytu**.

Unglingavæðing Hlustandans

Annað lykilatriði Hasbara er **einföldun** – flókið jarðfræði að fenginni tilfinningalegum trope :

- **Ísrael sem eilífur fórnarlamb**
- **IDF sem „heimsins moralssta armur”**
- **Palestínumenn sem hryðjuverkamenn, eða passív fórnarlamb án agency**

Þessi tilfinningalegi ramma ungmennar hlustandann :

- **Hægir á gagnrýnandi hugsun**
- **Legg tilfinningalega hollustu** yfir staðreyndalega nuance
- Ræktar **siðferðisleg tvítýngi** – gott vs illt, við vs þau – án pláss fyrir samhengi, sögu eða struktúral gagnrýni

Notendur eru þjálfaðir ekki til að skilja, heldur til að **finna í rétta áttina**. Og brotun frá því tilfinningalega handriti verður refsótt samfélagslega.

Hasbara og Vesturlanda – Lobbying, Lawfare og Glæpavæðing Samstöðu

Hasbara stoppar ekki við að móta skynjun. Lykilmarkmið þess er að **breyta skynjun í vald** – í löggjöf, her fjármögnun, verslunarstefnu og lagaramma sem **refsar viðnám og beløn samstarf**.

Í Vesturlanda – sérstaklega Bandaríkjunum, Bretlandi, Þýskalandi og Frakklandi – hefur Hasbara þróast í **stjórn mála verkfæri**. Það er notað ekki bara gegnum veirusýn video eða influencer herferðir, heldur gegnum **lobbying, lawfare, fræðileg undirdrátt og eftirlit með borgaralegum samfélagi**.

Lobbying Innviði: Vélahúsið Vesturlanda Hasbara

Vesturlanda Hasbara sterkasta víkkun er **lobbying innviði**, sérstaklega í Bandaríkjunum. Stofnanir eins og :

- **AIPAC** (Ameríska Ísrael Almenna Málstofnun)
- **ADL** (Ligan gegn Áreitni)
- **StandWithUs**
- **Ísraelsk-Ameríska Ráðið**
- Og fjölmargir minna þekktir PAC

...mynda tengt net sem :

- **Áhrif kosningar**
- **Mótar bandarískri utanríkisstefnu gagnvart Ísrael**
- **Semur löggjöf til að slípa BDS hreyfingu**
- **Knýja fram skilgreiningar á antisemítisma** sem jafna anti-sionisma við haturstafi

Þessir hópar eru ekki bara hagsmunahópar – þeir eru **stefnumótandi verkfræðingar**, djúpt innbyggðir í bandaríska stjórn mála innviði.

Fjármála Bragar :

- AIPAC einn eytti yfir **100 milljón dollara** í bandaríska kosninga hringrás 2022 og 2024, styðja frambjóðendur sem lofuðu óbrytan stuðning við Ísrael – jafnvel þegar dauðsföll í Gaza jókst.
- Stjórn mála gjafir eru notaðar sem **litmus próf á trúlofa við Ísrael**. Larry Ellison t.d. skoðaði pólitíska frambjóðendur á grundvelli afstöðu sinni til Ísraels áður en hann bauð fjárhagslegan stuðning.

Frambjóðenda Agni :

- Frambjóðendur gagnrýni á ísraelskri stefnu – eins og **Ilhan Omar**, **Rashida Tlaib** eða **Jamaal Bowman** – mæta samræmdum smánunar herferðum, dezinformasiu árásum og frumherferðum studdum af milljónum í Hasbara tengdum fé.

Þessi áhrifa stig tryggir að **bandarísk utanríkisstefna verður lokuð í stuðning við Ísrael**, óháð almenni skoðun, lagabrotum eða mannréttinda áhyggjum.

Lawfare : Gerð Samstöðu í Glæp

Næsta marka Hasbara í Vesturlanda er **lawfare** – notkun lagakerfa til að glæpavæða og hreta stuðningsmenn palestínsku réttinda.

BDS Glæpavæðing :

- Fram að 2025, **36 bandarísk ríki** hafa samþykkt lög eða framkvæmdarstýringar sem refsar einstaklingum eða fyrirtækjum sem taka þátt í **Boiott, Frábyrging og Refsingar (BDS)** starfsemi gegn Ísrael.
- Þessi lög, mörg skrifuð í samstarfi við ísraelska lobbí hópa, oft :
 - Krefjast þess að verktakar undirskrift **anti-BDS loforð**
 - Refsar nemendum eða kennurum fyrir pro-Palestína virkni
 - Halda aftur af opinberum fjármögnun frá stofnunum sem talið „anti-Ísrael“

Endur skilgreining Antisemítisma :

- Vesturlanda ríkisstjórnir æ meir að taka upp **IHRA antisemítisma skilgreiningu (Alþjóðlega Minning Holocaust Alliance)** , sem felur í sér gagnrýni á Ísrael sem hugsanlegt hatursglæp.
- Rithöfundar halda því fram að þetta **vopni antisemítisma ásakanir** til að þagga stjórn mála umræðu og fræðilega frelsi.
- Í Þýskalandi og Frakklandi hefur þessi skilgreining þegar leitt til **lögreglu niðurrif** á pro-Palestína fundum, bannað mótmæli og rannsóknir á NGO.

Stofnbundin Censorship :

- **Háskóla prófessorar** , sérstaklega í Bandaríkjunum og Bretlandi, mæta vaxandi áhættu fyrir að kenna Palestínu sögu eða lýsa stuðningi við dekolonisasi hreyfingar.
- Stofnanir eins og **Canary Mission** halda opinberum svörtum listum yfir nemendur og fræðimenn sem mæla fyrir Palestínu réttindum – listum sem oft notaðar af atvinnurekendum og innflytjenda embættismönnum.

Vakt og Lögregla Samstöðu Hreyfinga

Samhliða lawfare, Hasbara tengdum ríkisstjórnnum og stofnunum hafa æ meir tekið upp **móti hryðjuverkamál** til að vaka og hreta pro-Palestína skipulag.

Campus Vakt :

- Háskóla deildir **Students for Justice in Palestine (SJP)** eru vaktaðar, innblandaðar eða stöðvaðar undir þrýstingi frá gjafar og lobbí hópum.
- Campus virkismenn eru vörumerkjum sem **radikalar eða öryggisógnir** , sérstaklega eftir tímabilum aukinnar ofbeldis í Gaza eða á Vesturströnd.

NGO Hreta :

- Hjálparhópar, mannréttinda eftirlit og jafnvel UN stofnanir eru reglulega ásakaðar um „stuðning við hryðjuverk“ ef þau skjalga ísraelska misnotkun.

- **IDF og ísraelskt utanríkisráðuneyti** hafa verið tengd smánunar herferðum sem miða á mannúðarmenn og fréttamenn – sérstaklega þær sem starfa í Gaza eða Jerúsalem.

Ferðabann og Visa Tökuskilning :

- Palestínu talsmenn, fræðimenn og fréttamenn eru neitað aðgangi til vesturlanda, merktir á landamærum eða bannaðir frá ræðum undir óskýrum ásökunum á „öfgum“ eða „hryðjuverkastuðningi“.

Í stuttu máli er **virgni sjálfstendur skilgreint sem ógn** – ekki vegna þess að það hættir almannatryggingu, heldur vegna þess að það hættir náratíf stjórni.

Menningarlegur Stríð : Maka Palestínu Lögmæti

Ríkisstudd undirdrátt samstöðu er styrkt af **breiðari menningarlegum verkefni** til að eyða Palestínu lögmæti alveg.

Fræðileg Undirdrátt :

- Námskeið um nýlendupþjóðernismenntun, apartheid eða innbyggðri viðnámi eru fjármögnuð aftur eða pólitískt miðuð ef þau innihalda Palestínu.
- Ráðstefnur eru felldar, ræðumenn deplatformaðir og fræðilegar útgáfur censurðar undir þrýstingi frá Hasbara tengdum fjármögnun.

Miðla Hreinun :

- Vesturlanda miðla stofnanir halda áfram :
 - Ísraelskar árásir sem „sjálfsvernd“ ramma
 - Notkun orða eins og **okkupation**, **þjóðernis hreinsun**, **apartheid** forðast
 - Palestínu fræðimenn yfir Hasbara „fræðimenn“ ramma
- Þetta ramma að þrúta blaðamenn eru áminn, fjarlægðir frá verkefnum eða mæta online áreitni herferðum.

Menningarlegur Svartur Listi :

- Listamenn, kvikmyndagerðarmenn og tónlistarmenn sem lýsa stuðningi við Palestínu eru **de-invited**, **svartur listi**, **eða refs** , sérstaklega í bandarískum og breskum hátíðarsirkum.
- Aðal menningarlegir fjármögnendur krefjast oft óbeins „**anti-BDS**“ **samræmi** , fjármögnun tengdri pólitískri þögn.

Mótmæli og Opinberun – Brotna Hasbara Vélinni

Hasbara dafnar á stjórni : miðla, skilaboða, skynjun. Það fer eftir að flæða upplýsinga vistkerfið með sinni útgáfu af veruleikanum á meðan það þagga samkeppnisaðgerðir í gegnum lawfare, censorship og sálfræðilega þvingun.

En jafnvel flóknasta propaaganda kerfið hefur **mörk** – og **sprungu**.

Þrátt fyrir Hasbara ríkjandi yfir vesturlanda stofnunum og stafrænum pallum, hefur alþjóðlegri mótmæli náratíf komið upp. Það er dreifð, stafræn innfædd, siðferðisleg grundvölluð og oft rekin af þeim án stofnunnar valds – blaðamenn, virkismenn, listamenn, lifendur og tæknimenn sem skuldbundnir **sönnuna undir eyðileggingu**.

Vitnisburðar Krafturinn : Mótmæli sem Mótmæli

Hasbara mótmæli einn af kraftmesta formum er **vitnisburðar athöfn** – sérstaklega í rauntíma.

Almennings Blaðamennska :

- Í Gaza stríðunum 2023–2025, margt af því sem heimurinn veit kom ekki frá mainstream útgáfum, heldur frá **beinum video upptökum** tekin af Palestínumönnum og deiltum gegnum samfélagsmiðla.
- Þessar hráar vitnisburðir – móðir í sorg, sprengdar sjúkrahús, slasaðir börn – skera í gegnum hreinsaðar frásagnir og ná milljónum, oft **áður en þau geta verið censurðar**.

Rannsóknar Blaðamennska :

- Útgáfur eins og *+972 Magazine*, *The Intercept*, *Middle East Eye* og *Electronic Intifada* halda áfram að skjalga :
 - Ísraelska her dezinformasiu herferðum
 - Vaktar tækni notuð gegn Palestínumönnum
 - Vesturlanda samvinnu í vopnasölu og censorship
- Sjálfstæðir blaðamenn á pallum eins og Substack og Patreon umflúi ritstjórnar takmarkanir til að birta gagnrýna skýrslu censurðar annars staðar.

Skjalasafns Virkni :

- Hópar eins og **Forensic Architecture** og **Visualizing Palestine** nota gögn, kortlagningu og OSINT (Open Source Intelligence) til að búa til **óafturkræf, skjalsett skrá** af ísraelskum stríðsglímum, landnámi og apartheid stefnum – auðlindir sem nú eru notaðar í alþjóðlegum lagalegum skráningum og mannréttinda skýrslum.

Tækni Sjálfræði : Bygging Yfir Pallunum

Að þekkja að mainstream allar eins og X, TikTok og Instagram eru nú djúpt tæmdir, snúa margir tæknimenn og samfélög sér að **dreifðum og siðferðislegum valkosti**. Tvö mest áberandi eru **Mastodon** og **UpScrolled**.

Mastodon : Dreifð Mikroblogging

Mastodon er hluti af **Fediverse** – neti dreifðra, notendastýrðra samfélagsmiðla. Ólíkt X er Mastodon **ekki í eigu milljarðamæringar**, þjónar engum auglýsingum og algrímstýrir ekki efni.

- **Staðbundin stjórnun** þýðir að pro-Palestína efni er minna líklegt að vera grafið algrímskipt eða bannað.
- Margar Mastodon dæmi styðja skýrum **anti-kolóníu, anti-apartheid og pro-réttlæti** ramma.
- X-deplatformaðir blaðamenn og skipuleggjendur hafa **endurbyggt tilvist á Mastodon**, notað það sem öruggari miðstöð til að arkivera og auka mótmæli.

Mastodon er ekki fullkomið lausn – það hefur minni notendur og takmarkaða dreifingu – en það táknar **módel fyrir stafræna samstöðu innviði** sem stendur gegn fyrirtækja námi og algrím hlutdrægni.

UpScrolled : Mannleg Miðstöð Samfélagsfréttir

UpScrolled er vaxandi valkostur við hefðbundnar fréttastraumur forrit, með áherslu á :

- **Algrím gagnsæi**
- **Samfélags knúna innihalds stjórnun**
- **Geðheilsa vitund hönnun**

Í stað algrím sem hámarka virkni, gerir UpScrolled notendur kleift að **velja hvað þeir sjá og fylgjast með traustum stjórnendum**, frekar en vörumerki eða influencer.

Í Hasbara samhengi :

- UpScrolled býður upp á **pallur ónæman gegn metnunaraðferðum** og innihalds flæði.
- Það er notað af **miðla fræðum og virkismönnum** til að deila ófiltraðri uppfærslum, sérstaklega á meðan innihalds blackout á öðrum pallum.
- Þess fókus á **ætlanagerð upplýsinganeyting** skapar pláss fyrir **fínar nuance, sögu** og **siðferðisleg vitni**.

Þó ennþá uppkomið, táknar UpScrolled **stafræna mótmæli ethos** – þar sem straumurinn verður rými fyrir hugleiðingu, ekki þvingun.

Kollektív Minningarverkefni

Hasbara fer eftir sögulegri eyðileggingu : **Nakba**, fortíð fjöldamorða, áratuga ræning. Sem svar, ný kynslóð skaperar vinnur að byggja **mótmæli sögur** sem varðveita Palestínu reynslu og endurinnskrá minningu í stafræna commons.

Stafræn Minnismerki og List :

- Listamenn og kóðarar hafa búið til **interactive kort yfir eyðilagða þorp**, sýndarveruleg minnismerki fyrir dauða í Gaza og skjalasöfn af nýlenduvöldum ofbeldi tengdum global imperíal sögu.

- Verkefni eins og **Decolonize Palestine** og **Palestinian Archive** curata texta, myndir og munnlega sögur sem standa gegn einföldun og sögulegri amnéziu.

Samfélagsmenntun :

- Grassroots fræðimenn halda teach-ins, lesihópa og online námskeið til að **endurheimta sögulegt samhengi og áskorun propaaganda náratíf.**
- Zine hópar og stafræn bókasöfn eru komin upp sem óformleg en öflug verkfæri fyrir **stjórn mála endurmenntun** utan stofnana.

Lagaleg og Stofnun Mótmæli

Jafnvel í tæmdum kerfum stendur Hasbara frammi fyrir vaxandi mótmælum :

Mannréttindi Lagaleg Aðgerð :

- Hópar eins og **Al-Haq, Adalah** og **Defense for Children International-Palestine** nota Hasbara eigin röskun sem sönnun í **alþjóðlegum dómstólsferlum** , þ.m.t. fjöldamorð og apartheid mál.

Háskóla Skipulag :

- Nemendur halda áfram að vígbúa banni á Palestínu samstöðu gegnum mótmæli, hernámi og málsóknir.
- Lagalegar sambandshópar hafa með góðum árangri **áskoruð anti-BDS lög** í bandarískum dómstólum, halda því fram að þau brjóti stjórnarskrá frelsi orða vernd.

Whistleblower Opinberun :

- Fyrrum starfsmenn samfélagsmiðla fyrirtækja og NGO nú **leka innri skjöl** , opna hvernig algrím voru aðlagð og innihaldsstjórnun stefnur búnar í samræmi við ísraelskt lobbí þrýsting.

Alþjóðleg Samstöða : Endur Tengja Bardagann

Kannski mestu kraftmikill, alþjóðleg mótmæli gegn Hasbara **tengir Palestínu við aðrar frelsunarhreyfingar** :

- Innbyggðar samfélög þekkja sameiginleg mynstur **nýlendupþjóðernismenntunar**
- Svart frelsunarhreyfingar nefna sameiginlega röksemd **lögreglu hernáms**
- Suður-Afríku anti-apartheid veterani kalla út Ísrael endurtekningu á fyrrum undirtryggjenda playbook

Þessi **millilands samstöða** gerir það erfiðara fyrir Hasbara að einangra og stimpla Palestínu viðnám. Það endur staðsetur Palestínu ekki sem einstakt deilumál, heldur sem **fókuspunktur í global bardaga gegn keisaravaldi, eftirliti og óréttlæti.**

Það sem Ekki Getur Verið Óséð – Sannleikur, Minning og Hrun Nára Einkaréttar

Í áratugi starfaði ísraelska Hasbara vélinn með athöfnarlegum árangri. Það varpaði stranglega stjórnaðri mynd : demókratískt ríki undir beleggingu, siðferðilegt her aðgerðir í sjálfsvernd, vesturlanda bandamaður þjáð af órökrænum hatri. Þessi nára var ekki bara til staðar við hlið veruleikans – það skipti um hann, sía í kennslubækur, fyrirsögnir, stefnur og tilfinningalegar endurvarpa.

En nára, eins og stjórnareign, geta hrunið.

Og í síðustu tveimur árum hefur eitthvað óafturkræft gerst.

Þrátt fyrir milljarða eytt í almannatengsl, influencer herferðir, algrím aðlögun, lagalega undirdrátt og stofnunar námi, **sannleikurinn hefur brotist í gegn**. Ekki vegna þess að það var leyft – heldur vegna þess að það var **þvingað í gegnum sprungur**, flutt af lifendum, skjálsettur af vitnum og aukin af netum venjulegra fólks sem neituðu að líta undan.

Það sem við höfum séð í Gaza, á Vesturströnd, í Jerúsalem – það sem við höfum lært frá whistleblowerum, stafrænum rannsóknarmönnum, sögubókum, börnum og ljóðskáldum – **getur ekki verið óséð**.

Það hefur breytt umræðunni.

Og það hefur breytt **okkur**.

Hrun Nára Einkaréttar

Hasbara starfaði einu sinni með næstum algildri stjórn á ríkjandi umræðu í Vesturlanda. Það vann ekki bara umræður – það **settu skilyrði fyrir því sem mátti umræða**.

En þessi einkaréttur er hrunið.

- **Samfélagsmiðlar brotnaði gatekeeping uppbyggingu**, þótt Ísrael flýtti sér að endurheimta stjórn með yfirtökum og stjórnunar þrýstingi.
- **Borgaraleg blaðamennska flæddi timeline með óhreinsuðum veruleika**, gerir það erfiðara að líta undan frá stríðsglímum hulnum í „varnar“.
- **Palestínsku sögubókum, listamönnum og virkismönnum** tók réttmæta stað sinn í global umræðu, neitaði að vera talað *um* frekar en *til*.

Já, pallar eins og X og TikTok hafa síðan verið endurnýttir til að slípa þann brot – en skaði á ríkjandi nára er gert. Hasbara getur ennþá röskun. En það getur ekki lengur **eytt**.

Alþjóðleg Siðferðisleg Endurstillun

Fyrir marga, síðustu tvö ár hafa þjónað sem siðferðislegur vakning :

- Það sem áður var rammað sem flókið er nú skiljanlegt sem nýlendu.
- Það sem áður var séð sem „deila“ er nú skiljanlegt sem apartheid.
- Það sem áður var málað sem varnar er nú þekkt sem stjórni.

Við höfum séð börn deyja í beinni streymi, blaðamenn myrtir í kaldhúsi, sjúkrahús orðin rústir – og réttlætningar hrúnið í rauntíma.

Við höfum líka séð fólk rísa yfir landamæri, tengja Palestínu við alþjóðlegar baráttur gegn **fordómum, eftirliti, hernámi og ríkisofbeldi**.

Þetta er ekki fljúgandi augnablik. Það er **siðferðisleg endurstilling** – og Hasbara hefur enga algrím nógu kraftmikil til að snúa því við.

Minning sem Mótmæli

Í hjarta Hasbara er einfalt markmið : **eyðilegging**.

- **Nakba** eyðilegging
- **Nýlendu ofbeldis** eyðilegging
- **Palestínu mannúð** eyðilegging
- Eyðilegging þegar þeir sem þora að muna og nefna það sem þeir sáu

Og því er móttun – radíkalasti athöfn – að **muna**.

Skjalasafna. Vitna. Vitna. Kenna. Tala, jafnvel þegar það er óvinsælt. Sérstaklega þegar það er óvinsælt.

Minning er ekki passív. Það er vopn. Eitt sem ekki má kaupa, grafið eða vörumerkt úr tilvist.

Verkið Framundan : Frá Nára Mótmælum til Byggingar Breytingar

Hasbara opinberun er bara fyrsta skref.

Raunverulega verkefnið er í :

- **Nýlenduþjóðernismenntun** svo að framtíðar kynslóðir verði ekki lengur alinn upp í óvit**
- **Áskoranir fyrirtækja miðla og tækni einokun** sem orðin samstarfsmaður í stríðs propaaganda
- **Kröfur um ábyrgð** fyrir glímur hulnum með PR
- **Stuðning við Palestínu frelsun** ekki bara retorískt, heldur efni

Við verðum að spyrja okkur ekki bara hvaða sannreyndir við sjáum nú – heldur **hvaða ábyrgðir þær sannreyndir leggja á okkur**.

Það sem Séð Var Getur Ekki Verið ÓSéð

Engin leið til baka.

Myndirnar eru brenndar í timeline alþjóðlegrar vitundar. Dauðanna nöfn lifa í straumum okkar, ljóðum okkar, mótmælum okkar, stefnum okkar. Sagan getur ekki lengur verið endurrituð í rauntíma án mótmæla.

Nára einokunar hrun er ekki bara miðla saga. Það er saga um **hvers konar heim við erum tilbúin að búa í**, og hvort við erum undirbúnir að sjá það skýrt – jafnvel þegar sú skýrleiki kostar okkur þægindi.

Og einu sinni séð skýrt, getum við ekki óseð.

Einu sinni heyrt, getum við ekki fingið daufheit.

Einu sinni lært, getum við ekki snúið til baka til óvísðóms.

Heimildir & Frekari Lesning

Bækur og Fræðigreinar

- Baroud, Ramzy. *The Last Earth: A Palestinian Story*. Pluto Press, 2018.
- Pappé, Ilan. *The Ethnic Cleansing of Palestine*. Oneworld Publications, 2006.
- Khalidi, Rashid. *The Hundred Years' War on Palestine*. Metropolitan Books, 2020.
- Erakat, Noura. *Justice for Some: Law and the Question of Palestine*. Stanford University Press, 2019.
- Herman, Edward S., and Noam Chomsky. *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. Pantheon, 1988.
- Fuchs, Christian. *Social Media: A Critical Introduction*. Sage Publications, 2021.
- Morozov, Evgeny. *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom*. PublicAffairs, 2011.

Blaðamennska og Rannsóknarskýrslur

- +972 Magazine - www.972mag.com Ítarlegar rannsóknir á ísraelskri her stefnu, Hasbara, stafrænni vakt og okkupation.
- *The Intercept* - www.theintercept.com Rannsóknir á bandarískri samvinnu, lobbí áhrifum og tækni pallur aðlögun.
- *Middle East Eye* - www.middleeasteye.net Vettvangs skýrslur og miðla greining yfir svæðið.
- *Electronic Intifada* - www.electronicintifada.net Óháð Palestínu blaðamennska sem opinberar dezinformasíu og réttindabrot.
- *The Guardian*: „TikTok þrengir Palestínu efni á meðan Gaza sprengju, segja skaperar.“ (2023)
- *Wired*: „X er nú vopn í Ísrael-Palestínu upplýsinga stríði.“ (2024)
- *The New York Times*: „Larry Ellison áhrif í Washington vex þegar Oracle stækkar.“ (2025)
- *Haaretz*: „Hvernig Ísrael utanríkisráðuneyti fjármagnar stafrænar propaaganda herferðir.“ (2023)

Opinber Skjöl og Lekar

- **2019 Ísrael Ráðuneyti Stjórnarmála tilboð** fyrir leynilega stafræna herferð: ~3 milljón NIS fjárhagsáætlun
- **IHRA Antisemitisma Skilgreining** (global samþykkt og áskoruð): www.holocaustremembrance.com
- **AIPAC 2024 Lobbying Opinberun**: OpenSecrets.org
- **Twitter/X Samfélags Athugasemdir Leiðbeiningar** og Musk yfirlýsingar (arkivíuð gegnum Internet Archive og Tech Policy Center)
- **Oracle Starfsmanna Opinbert Bréf**, innri mótmæli gegn pro-Ísrael fyrirtækja menningu (leakt 2025 gegnum TechLeaks)

Pallur Rannsóknir & Tækni Greining

- **Forensic Architecture**: www.forensic-architecture.org Margmiðlun rannsóknir á ísraelskum stríðsglímum og nára undirdrátt.
- **Visualizing Palestine**: www.visualizingpalestine.org Infografík og data-driven nára sem áskoru Hasbara ramma.
- **AlgorithmWatch**: www.algorithmwatch.org Rannsóknir á stjórn mála hlutdrægni í innihaldsstjórnun og algrím aukinni.
- **Mastodon Skjölun**: docs.joinmastodon.org Dreifðri stjórnun hvernig styður mótmæli miðla skilja.
- **UpScrolled (Beta)**: www.upscrolled.org Siðferðisleg samfélagsmiðla hönnun og dekolonized curatela thíðingur初期 pallur.

Lagaleg og Mannréttindi Auðlindir

- **Al-Haq**: www.alhaq.org – Palestínu mannréttindi lagalega NGO
- **Adalah**: www.adalah.org – Lögfræðilegt Miðstöð fyrir Arab Muna Alþýðu Réttindi í Ísrael
- **Defense for Children International – Palestine**: www.dci-palestine.org
- **Human Rights Watch**: Skýrslur á Ísrael apartheid æfingum (2021–2025)
- **Amnesty International**: „Ísrael Apartheid Gegn Palestínunum“ (2022)

Virkismanna og Fræðimanna Auðlindir

- **Decolonize Palestine**: www.decolonizepalestine.com Open-source, tilvitnun ríkum brotum á lykil atriðum eins og Hasbara, BDS og Nakba neitun.
- **Jewish Voice for Peace**: www.jewishvoiceforpeace.org Leiðandi anti-sionist gyðingur stofnun sem áskoru Bandaríkjunum stefnu og Ísrael apartheid.
- **BDS Hreyfing Opinber Síða**: www.bdsmovement.net Boikott talsmanna auðlindir, herferð tól og lagaleg uppfærslur.
- **Palestine Legal**: www.palestinelegal.org Bandaríkjabundin lagaleg stuðnings hóp sem vernda réttindi virkismanna og nemenda.

Frekari Leslistar og Curated Skjalasöfn

- „**Reading Palestine**“ námskeið frá Columbia Students for Justice in Palestine (2024)
- „**Digital Apartheid: A Reader on Algorithmic Bias and Israel**“ (TechSolidarity, 2025)

- „Platform Censorship and Political Bias“ – MIT Media Lab Journal (Vorið 2025)

Fyrir Skjalasafn og Langtímaverkefni

- **Internet Archive / Wayback Machine** – aðgangur að eyðilögðum eða censurum efni
- **Palestinian Digital Archive:** www.palarchive.org
- **Nakba Map Project:** www.nakbamap.com
- **Israel-Palestine Timeline** (IFamericansknew.org): www.ifamericansknew.org